

7/14564

T.C.
TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

SAYI : B.12.0.A.SGB.0.03.610/ 2256
KONU : Yazılı Soru Önergeleri

22/06/2010

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi:24.05.2009 tarih ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02- 23316 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ekinde alınan, Denizli Milletvekili Ali Rıza ERTEMÜR' e ait 7/14544, 7/14545, 7/14546, 7/14547, 7/14548, 7/14549, 7/14550, 7/14551,7/14552, 7/14553, 7/14554, 7/14555, 7/14556, 7/14557, 7/14565, Samsun Milletvekili Osman ÇAKIR' a ait 7/14558, 7/14559, Kütahya Milletvekili Alim IŞIK' a ait 7/14560,7/14561, 7/14562, Kars Milletvekili Gürcan DAĞDAŞ' a ait 7/14563, Adana Milletvekili Yılmaz TANKUT' a ait 7/14564, İzmir Milletvekili Canan ARITMAN' a ait 7/14566, ve Ardahan Milletvekili Ensar ÖĞÜT' e ait 7/14567 esas nolu yazılı soru önergelerine ilişkin Bakanlığımız görüşleri ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Mehdi EKER
Bakan

EKLER:

1- Görüş	7/14544	(6 sayfa)	13- Görüş	7/14556	(3 sayfa)
2- Görüş	7/14545	(5 sayfa)	14- Görüş	7/14557	(3 sayfa)
3- Görüş	7/14546	(5 sayfa)	15- Görüş	7/14558	(1 sayfa)
4- Görüş	7/14547	(4 sayfa)	16- Görüş	7/14559	(1 sayfa)
6- Görüş	7/14549	(3 sayfa)	17- Görüş	7/14560	(2 sayfa)
5- Görüş	7/14548	(6 sayfa)	18- Görüş	7/14561	(2 sayfa)
7- Görüş	7/14550	(3 sayfa)	19- Görüş	7/14562	(2 sayfa)
8- Görüş	7/14551	(3 sayfa)	20- Görüş	7/14563	(2 sayfa)
9- Görüş	7/14552	(3 sayfa)	21- Görüş	7/14564	(2 sayfa)
10- Görüş	7/14553	(3 sayfa)	22- Görüş	7/14565	(3 sayfa)
11- Görüş	7/14554	(3 sayfa)	23- Görüş	7/14566	(2 sayfa)
12- Görüş	7/14555	(3 sayfa)	24- Görüş	7/14567	(2 sayfa)

YAZILI SORU ÖNERGESİ

Önerge Sahibi

:Yılmaz TANKUT
Adana Milletvekili

Esas No

:7/14564

Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) Yönetim Kurulu Başkanı ve Genel Müdür Vekili Mesut Köse, 4 Mayıs 2010 tarihinde geldiği Adana'da basma yaptığı açıklamada; TMO'nun her yıl olduğu gibi 2010 yılında da buğday piyasasını düzenleme konusunda gereken hazırlıkları sürdürdüğünü belirterek TMO'nun bu yıl yaklaşık 300 merkezde buğday alımı yapacağını kaydetmiş ve "Geçen yıl ton başına 500 TL, artı 50 TL bakanlık primi olmak üzere 550 TL ödendi. Bu yıl da fiyatların aynı düzeyde olacağını bekliyorum" demiş.

Habere göre Köse, temel görevlerinin dengeyi sağlamak olduğunu, bu sebeple piyasa fiyatlarını yakından gözlemlediklerini belirtmiş, hasat süreciyle birlikte oluşturulan politikaların kamuoyuna açıklanacağını, geçen yıl 4 milyon ton civarında buğday, 1,4 milyon ton arpa, 200 bin ton mısır alımı yaptıklarını, bu yıl alım oranlarının henüz netleşmediğini ancak önümüzdeki süreçte rakamların netleşeceğini söylemiştir.

Buğday alım fiyatlarının belirlenmesi sırasında rekolte, enflasyon gibi unsurların dikkate alındığını vurgulayan Köse'nin "Çiftçi, geçtiğimiz yıl alım fiyatlarından memnun kalmıştı. Bu yılki fiyatın da tatmin edici düzeyde olacağını düşünüyoruz" şeklindeki sözleri de basında yer almıştır. Oysa hatırlanacağı üzere geçen yıl açıklanan buğday alım fiyatları, maliyetin altında olduğu gerekçesiyle tatmin edici bulunmamış, sektör temsilcileri tepki göstermişlerdir.

Fiyat açıklanmadan önce yapılan bir değerlendirme şöyledir: Adana'nın Ceyhan ilçesi Ziraat Odası Başkanı Yavuz Tezcan, ülke genelinde bu yıl 19-20 milyon ton buğday elde edilmesinin beklendiğini ancak fiyatların geçen yıla göre yüzde 20 düştüğünü kaydetti. İthal buğdayın piyasaya girmesinden yakınan Tezcan, "Halen Samsun ve Mersin limanlarından ülkeye ithal buğday giriyor. Bunu anlamak mümkün değil. Hem ithal buğday hem de yaşanan ürün bolluğu, fiyatları geçen yıla göre yüzde 20 düşürdü. Serbest piyasada oluşan fiyat 40 kuruş civarında. Buna rağmen daha da düşer umuduyla ürün alan yok" dedi.

Fiyat açıklandıktan sonraki bir değerlendirme ise şöyledir:

Türkiye Ziraat Odaları Birliği (TZOB) Genel Başkanı Şemsi Bayraktar, açıklanan hububat müdahale alım politikasının, çiftçilerin beklentilerini karşılamadığını bildirdi. Bayraktar ' 'Açıklanan 50 kuruş buğday kilogram fiyatı maliyetin altında kalmıştır. Bu fiyat alım sırasında en düşük kalite buğdayın fiyatı kabul edilmeli ve kalite kriterleri yükseldikçe fiyat belli oranda yükselmelidir. Kısacası açıklanan fiyat taban fiyat olmalı, tavan fiyat olmamalıdır. Açıklanan bu fiyata göre, çiftçinin en azından maliyetini karşılayabilmesi için prim miktarının kilogramda 11 kuruş olması gerekmektedir. Ancak prim miktarı kilogramda 5 kuruş açıklanmıştır. Alımlarda ödemeler peşin yapılarak piyasanın düşmesine fırsat verilmemelidir. Yapılan açıklamadaki bir aylık vade oldukça uzun bir süreçtir. Aksi halde iki yıldır yaşanan kuraklığın ardından bu yıl beklenen verim artışının çiftçi gelirine olumlu etkisi olmayacaktır. Açıklanan bu fiyat geçen yıl kilogramda 56 kuruş olan piyasa fiyatlarının altında kalmıştır." dedi.

Bu bilgiler çerçevesinde;

Soru 1) TMO Yönetim Kurulu Başkanı Köse, geçen yıl açıklanan fiyatın tatmin edilemez bulunmasını ve bu çerçevede tepkileri bilmesine rağmen neden böyle bir açıklama yapmıştır?

Soru 2) Köse'nin "Çiftçi, geçtiğimiz yıl alım fiyatlarından memnun kalmıştı." sözleri bu hususlar ışığında ne ölçüde gerçeklerle örtüşmektedir?

Soru 3) Yine Köse'nin "Bu yılki fiyatın da tatmin edici düzeyde olacağını düşünüyoruz" şeklindeki sözleri üreticilerle alay etmek ve onları boş bir ümide sevk etmenin yolunu açmış olmuyor mu?

Soru 4) TMO Yönetim Kurulu Başkanı'nın yukarıdaki açıklamalarına katılıyor musunuz?

Soru 5) Katılmıyorsanız, bu açıklamanın düzeltme cihetine gidilmesi yönünde bir talimat verecek misiniz?

Soru 6) TMO Yönetim Kurulu Başkanı Köse'nin sözlerinin düzeltilmesi sağlanarak, ilave olarak üreticilerin beklediği somut bir müjde verebilir misiniz?

Cevap 1-2-3-4-5-6) Geçen yıl iklim şartlarının daha iyi seyretmesi nedeniyle buğday üretimi 20,6 Milyon ton seviyelerinde gerçekleşmiştir. 2009 yılında hasat Şanlıurfa yöresinde 5 Mayıs'ta başlamış, hasadın başlamasıyla birlikte TMO piyasaları yakinen takip etmiş, hasat yoğunluğuyla birlikte piyasa fiyatlarının üretici aleyhine bir durum oluşturmamasına meydan vermemek için 01.06.2009 tarihinde taahhütname ile alımlara başlanmıştır. 05.06.2009 tarihinde de müdahale alım fiyatlarını açıklamıştır. Kademeli alım fiyatı uygulanmış olup Anadolu Kırmızı Sert Buğday için; Haziran ayından başlamak üzere Eylül ayına kadar 500 TL/Ton, Eylül ayı için 510 TL/Ton, Ekim ayı için 520 TL/Ton, Kasım ayı için 530 TL/Ton olarak açıklanmıştır.

Ayrıca, Bakanlığımızca 2009 yılı ürünü tüm buğday çeşitleri için 50 TL/Ton prim ödemiştir. Bakanlığımızın açıklamış olduğu 2009 yılı buğday maliyeti **439 TL/Ton'dur**. 2009 yılı baz kabul edilen Anadolu Kırmızı Sert Buğdayın maliyete göre artışı %14'tür. Dolayısıyla TMO'nun açıkladığı fiyatların, maliyetin altında olması söz konusu değildir.

Bakanlığımız pirim desteği yanında, girdi maliyetlerinin düşürülmesi amacıyla, mazot, gübre, sertifikalı tohumluk ve toprak analizi gibi destekler de vermektedir.

Müdahale fiyatı; üreticilerin ürünlerini öngörülen fiyat düzeyinin üzerinde satması için belirlenen bir eşittir. Burada amaç; üretici maliyeti, enflasyon, geçen yılki fiyatlar, dünya fiyatları, tarımsal sanayinin hammadde tedariki, tüketici fiyatları, üretimin sürdürülmesini sağlayacak kar marjı faktörleriyle piyasa istikrarını sağlayacak mekanizmanın kurulmasıdır.

Müdahale alım fiyatı ürün kalitesine göre belirlenmekte olup, kaliteli ürünler belirlenen fiyatın üzerinde işlem görebileceği gibi düşük kaliteli buğdaylar da belirlenen fiyatın altında işlem görebilmektedir.

TMO, 2009/10 alım döneminde 328 işyerinde hububat alım faaliyetinde bulunmuş, kendisine arz edilen **5,1 milyon ton** hububat almış, karşılığında üreticilere **2,1 Milyar TL** ödeme yapmış, alımlarda herhangi bir problem ve üretici şikâyetiyle karşılaşılmamıştır.

İklim şartlarına bağlı olarak 2010 yılında da üretimin, geçen yıl seviyelerinde gerçekleşeceği tahmin edilmektedir.

TMO, ürün hasadı lokal olarak başladığından üretici mağduriyetine meydan vermemek için 17.05.2010 tarihinde tüm kesimlerden taahhütname karşılığı alımlara başlamıştır. Müdahale alım fiyatları açıklanmaya kadar üretici, kooperatif ve birlikler ürünlerini TMO depolarına bırakabilecekler, müdahale alım fiyatı açıklandıktan sonra belirlenen fiyat üzerinden TMO'ya satabilecekler veya geri çekebileceklerdir.

Her yıl olduğu gibi bu yıl da Bakanlığımız tarafından yürütülen maliyet sonuçlarına bağlı kalınarak; enflasyon oranı, dünya piyasasındaki gelişmeleri, geçtiğimiz yıl fiyatları, üretimin sürdürülebilirliği, kamuoyu hassasiyeti gibi konular da dikkate alınıp açıklanması düşünülen müdahale alım fiyatının tüm kesimleri tatmin edici seviyede olacağı düşünülmektedir.

Ayrıca, Bakanlığımız 2010 yılında da diğer destekler yanında 50 TL/Ton prim desteği vermektedir.